

Ylöjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma 2024-2027

Ylöjärven kaupungin ympäristölautakunta 25.1.2024

Sisällys

1.	Johdanto	1
2.	Ylöjärven ympäristöolot ja merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot	2
3.	Valvonnan tavoitteet ja keinot	3
3.1	Valvonnan tavoitteet	3
3.2	Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus	3
3.3	Tarkastukset	3
3.4	Tarkkailuraportit ja vuosiyhteenvedot	4
3.5	Projektiluonteinen valvonta	4
3.6	Kehotus, hallintopakko ja tutkintapyyntö	5
4.	Valvonta ja valvottavat kohteet	5
4.1	Ympäristöluvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröidyt laitokset	5
4.2	Valvontaluokat ja riskinarviointi	6
4.3	Valvontaohjelman laatiminen	7
4.4	Muu ympäristönsuojelulain valvonta	8
4.5	Maa-ainoslain valvonta	9
4.6	Jätelain valvonta	10
4.7	Vesilain valvonta	11
4.8	Vesihuoltolain valvonta	11
4.9	Maastoliikennelain valvonta	11
4.10	Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta	11
5.	Valvonnan järjestäminen	11
5.1	Henkilöstöressurit	11
5.2	Delegoinnit	12
5.3	Viranomaisten välinen yhteistyö	12
5.4	Tietojärjestelmät	14
5.5	Valvonnan maksullisuus	14

1. Johdanto

Ympäristönsuojeluun liittyvän valvonnan tavoitteena on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja jo tapahtuneesta pilaantumisesta aiheutuvien haittojen korjaaminen. Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä annettujen säädösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma (valvontasuunnitelma). Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävistä valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa kuvataan tämän lisäksi valvonnan järjestäminen ja riskinarvioinnin perusteet sekä valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava toimivaltaansa kuuluvia ympäristöluvanvaraisia, rekisteröitäviä ja yleisen ilmoitusmenettelyn varaisia toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella. Ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava valvottavien toimintojen määräaikaistarkastuksista sekä niiden muusta säännöllisestä valvonnasta valvontaohjelma. Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista.

Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja. Valvontasuunnitelma antaa kokonaiskuvan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävistä, sisältää tehtävien priorisointiin liittyviä linjauksia ja tietoa käytössä olevista resursseista. Valvontaohjelma on valvontasuunnitelmaa yksityiskohtaisempi, ja siinä esitetään laitoskohtaiset valvontatoimet ohjelmakauden aikana. Yksityiskohtainen valvontaohjelma ei ole julkinen, mutta toiminnanharjoittajalla on oikeus saada tietää toimintansa valvontaluokka ja perusteet sen määräytymiselle.

Jätelain 124 §:n mukaan valvontaviranomaisen on määräajoin tarkastettava laitokset ja yritykset, joissa syntyy vaarallista jätettä sekä jätteen ammattimaista keräystä harjoittavan toiminnanharjoittajan toiminta. Ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräyksen valvontaa varten suunnitelma. Viranomaisen voi yhdistää jätelain 124 §:n mukaisen valvontasuunnitelman ympäristönsuojelulain 168 §:n 4 momentissa tarkoitettuun valvontaohjelmaan.

Tähän Ylöjärven kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan on kirjattu ympäristöluovallisten toimintojen, rekisteröitävien ja yleisen ilmoitusmenettelyn mukaisten toimintojen tarkastusten ja muiden säännöllisten valvontatoimenpiteiden perusteet. Valvontaan liittyvistä toimenpiteistä voidaan periä maksua ympäristönsuojelulain, jätelain ja maa-aineslain mukaisen valvonnan osalta. Valvontasuunnitelman tekeminen on edellytys luvanvaraisten, rekisteröitävien ja yleisen ilmoitusmenettelyn varaisten toimintojen valvontamaksujen perimiselle (YSL 205 §). Tarkastusmaksusta määrätään ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa. Ylöjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta.

Valvontaohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain tehtävällä valvontaohjelman toteuman vuosiyhteenvedolla. Valvontaohjelma ja sen toteutumisen arviointi käsitellään ympäristölautakunnassa vuosittain.

Ylöjärven kaupungin ensimmäinen valvontasuunnitelma on hyväksytty vuonna 2007. Valvontasuunnitelma on vuonna 2015 päivitetty vastaamaan voimassa olevan ympäristönsuojelulain (527/2014) vaatimuksia ja se tarkistetaan vähintään neljän vuoden välein. Tämä valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2024–2027.

2. Ylöjärven ympäristöolot ja merkittävimmät pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

Ylöjärvi sijaitsee Tampereesta luoteeseen Näsijärven rannalla ja on osa Tampereen kaupunkiseutua. Ylöjärven keskusta-alue kuuluu Tampereen keskustaajamaan. Vuoden 2022 lopussa Ylöjärven kaupungin asukasmäärä oli 33 607. Kaupungin kokonaispinta-ala on 1 324 km², josta maata on noin 1 115 km² ja vettä noin 209 km². Väestötiheys on noin 30,1 asukasta/maaneliökilometri. Kuntaliitoksin Ylöjärveen ovat liittyneet Viljakkala vuoden 2007 alusta ja Kuru vuoden 2009 alusta.

Suurin osa Ylöjärvestä kuuluu haja-asutusalueeseen. Ylöjärvellä on kuitenkin korkea taajama-aste, 89 %. Suurin osa Ylöjärven väestöstä asuukin Tampereen keskustaajaman alueella. Muut taajamat, joille taajamaväestö jakautuu ovat Kurun kirkonkylä, Kyröskoski, Vastamäki, Viljakkalan kirkonkylä ja Takamaa. Vuoden 2021 lopussa noin 3 600 henkeä asui haja-asutusalueella. Lisäksi Ylöjärvellä on paljon kesämökkejä. Vuonna 2022 mökkejä oli 4402.

Ylöjärven merkittävimmät elinkeinot ovat teollisuus, terveys- ja sosiaalipalvelut, tukku- ja vähittäiskauppa sekä rakentaminen. Kaupungin alueella on noin 10 000 työpaikkaa. Ylöjärven kautta kulkevat Tampere–Seinäjoki-rata, valtatie 3 Tampereelta Vaasaan sekä kantatie 65 Ylöjärveltä Virroille.

Järviä ja lampia Ylöjärvellä on noin 400 kpl, mutta jos mukaan lasketaan myös pienet suolammet, on niitä kaikkiaan hieman yli 500 kpl. Suurimmat järvet ovat Näsijärvi (pinta-ala 254,6 km², syvyys 61 m), Kyrösjärvi (96,21 km², 47 m) ja Aurejärvi (21,17 km², 39 m), joista kaikista vain osa järvestä sijaitsee Ylöjärven puolella. Kaupungin vesistöt sijoittuvat neljään eri vesistöalueeseen: Vanajaveden-Pyhäjärven alue, Näsijärven-Ruoveden alue, Ähtärin ja Pihlajaveden reittien valuma-alue ja Ikaalisten reitti. Ylöjärvellä suurin vesistöjä kuormittava tekijä on hajakuormitus, joka koostuu maa- ja metsätalouden, haja-asutuksen ja perushuhtoutuman aiheuttamasta sekä ilmasta tulevasta kuormituksesta.

Ylöjärvellä sijaitsee 12 pohjavesialuetta. 1-luokkaan eli vedenhankintaa varten tärkeisiin pohjavesialueisiin kuuluu kuusi pohjavesialuetta, Haveri, Hangasjärvi, Vilpeenharju, Karusta, Pitkäkangas ja Ylöjärvenharju. Ylöjärvenharju on lisäksi luokiteltu E-luokkaan. E-luokkaan määritellään ne pohjavesialueet, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. 2-luokkaan eli muihin vedenhankintakäyttöön soveltuviin pohjavesialueisiin kuuluu niin ikään kuusi pohjavesialuetta, Lintuharju A, Lintuharju B, Leponiemenperä, Haukikangas, Hiittenhautakangas ja Seitsemisharju. Seitsemisharju on luokiteltu myös E-luokkaan. Lisäksi pieni osa Epilänharju-Villilä A 1E-luokan pohjavesialueesta sijaitsee Ylöjärven alueella. Pohjavesialueet on pääasiassa määritelty niin hyvään kemialliseen kuin määrälliseenkin tilaan. Poikkeuksena Ylöjärvenharjun ja Epilänharju-Villilä A:n pohjavesialueet on määritelty huonoon kemialliseen tilaan.

Ylöjärvellä on 73 luonnonsuojelualuetta, jotka sijaitsevat osittain tai kokonaan kaupungin alueella. Luku pitää sisällään sekä yksityiset että valtion maille perustetut luonnonsuojelualueet. Natura 2000-verkoston kuuluu

Ylöjärveltä 18 aluetta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on yli 6 200 ha. Myös Lyllylammen vanhan metsän alue sivuaa Ylöjärveä Ikaalisten rajalla. Natura-alueet sisältyvät osittain myös luonnonsuojelualueisiin.

3. Valvonnan tavoitteet ja keinot

3.1 Valvonnan tavoitteet

Ympäristövalvonnalla varmistetaan ympäristölainsäädännön, kaupungin ympäristösuojelumääräyksien ja viranomaismääräysten noudattaminen sekä haitallisten ympäristömuutosten ehkäiseminen tai poistaminen. Valvonnan tavoitteena voi olla myös jo tapahtuneesta pilaantumisesta aiheutuneiden haittojen rajoittaminen ja korjaaminen. Valvonnalla seurataan toiminnan lainmukaisuutta, toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia sekä ympäristön olosuhteissa tapahtuvia muutoksia. Valvonta järjestetään käytettävissä olevien voimavarojen mukaan niin, että valvonnan laatu ja tehokkuus ovat mahdollisimman hyvät.

Luvanvaraisilla, rekisteröidyillä ja yleisen ilmoitusmenettelyn varaisilla laitoksilla lakien ja määräysten noudattamista valvotaan suunnitelmallisesti määräaikaistarkastuksin ja tarkastamalla toiminnalta edellytetyt päästö- ja muut raportit sekä selvitykset. Toiminnan lainmukaisuuden valvomiseksi valvontaviranomaisen on tehtävä luvan saaneen toiminnan tarkastus riittävän usein. Tarkastus on syytä tehdä myös, jos onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä, rakennelman tai laitteen purkamisesta tai muusta niihin rinnastettavasta syystä aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuden vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa.

Kohteen tarkastustiheys määräytyy riskinarvioinnin perusteella annetun valvontaluokan mukaan. Yksittäisen kohteen valvontaväliä voidaan tihentää tai harventaa valvonnassa tehtyjen havaintojen perusteella tai toiminnan sijaintipaikan vuoksi.

Valvontaan kuuluvat tarkastusten lisäksi myös lausunnot ja neuvottelut, joilla vaikutetaan ympäristölupamääräysten sisältöön ja joilla luodaan valvonnan edellytykset. Valvontaviranomaisella on lakisäateinen velvollisuus ryhtyä toimiin lainvastaisen tilan korjaamiseksi, jos sellainen havaitaan. Keinoja lain mukaisen tilanteen palauttamiseksi ovat mm. neuvottelut ja selvityspyynnöt, kehotukset ja määräykset sekä hallintopakkokeinot.

3.2 Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Ympäristösuojeluviranomaisella tai sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus tehtävänsä suorittamista varten saada välttämättömät tiedot salassapidon estämättä viranomaisilta ja toiminnanharjoittajilta. Lisäksi on oikeus tarkkailla toimintaa ja sen ympäristövaikutuksia sekä suorittaa tarpeellisia mittauksia tai dokumentointeja. Tarkkailun ja valvonnan suorittamista varten on oikeus kulkea toisen maalla ja päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan.

Valvontaan liittyviä paikallakäyntejä voidaan tehdä myös ennalta ilmoittamatta. Tällöin ei ole kyse lain tarkoittamasta tarkastuksesta.

3.3 Tarkastukset

Valvonnan tärkein keino on laitosten tai toimintojen säännöllinen tarkastaminen. Tarkastuksilla varmistetaan, että toiminta on luvan mukaista ja toiminnassa on noudatettu luvan määräyksiä. Samalla arvioidaan

lupamääräyksien riittävyttä sekä toiminnanharjoittajan tekemien seurantojen ja raportoinnin toimivuutta. Suunnitelmallisella tarkastuksella havaittujen puutteiden seurantatarkastukset kuuluvat myös valvontaohjelman mukaiseen valvontaan. Tarkastuksien perusteella lupamääräyksiä voidaan tarvittaessa muuttaa.

Ensimmäinen valvontaohjelman mukainen tarkastus tehdään pääsääntöisesti vuoden sisällä lupa- tai ilmoituspäätöksen myöntämisestä, toiminnan rekisteröimisestä tietojärjestelmään tai toiminnan käynnistyessä. Tämän jälkeen valvontaohjelman mukaisia tarkastuksia tehdään kohteen valvontaluokan mukaisin määräajoin, ellei tarvetta muuhun ilmene. Valvontaohjelman mukainen tarkastus tehdään myös toiminnan päättymisen yhteydessä.

Tarkastus voidaan suorittaa myös ympäristölupahakemuksen ja muun lupahakemuksen tai ilmoituksen käsittelyn aikana. Lupahakemuksen ja ilmoituksen käsittelyyn liittyvät tarkastukset ovat osa päätösvalmistelua, eivätkä sisälly suunnitelmalliseen valvontaan.

Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi ympäristönsuojelu tekee tarkastuksia, jos on aihetta epäillä ympäristön pilaantumista. Jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen, tuotantohäiriön tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua kiellettyä seurausta tai sen vaaraa, valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvitettävä asia muulla asianmukaisella tavalla. Tarkastus on tehtävä muun muassa, jos maahan tai pohjaveteen on päässyt ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista. Tarkastus on lisäksi suoritettava toiminnanharjoittajan, asianosaisten tai muiden tahojen esittämien vaatimusten vuoksi, jollei tarkastusta ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Tarkastuksesta ilmoitetaan kiinteistön omistajalle tai toiminnanharjoittajalle ennakolta, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteutumista.

Hallintolain 39 §:n mukaan tarkastuksesta on viipymättä laadittava kirjallinen tarkastuskertomus. Tarkastusmuistiossa kuvataan tarkastuksen kulku riittävän yksilöidysti, toiminnanharjoittajan esittämät näkökannat ja sovitut toimenpiteet ympäristönsuojelun edistämiseksi. Kaikki tarkastuskäynneistä laaditut pöytäkirjat, muistiot ja muut oleelliset valvontatoimet kirjataan Facta Ympäristö-asianhallintajärjestelmään. Muistiot ja pöytäkirjat lähetetään myös aina toiminnanharjoittajalle ja tarvittaessa muille asianosaisille.

3.4 Tarkkailuraportit ja vuosiyhteenvedot

Säännölliseen valvontaan kuuluu myös toiminnanharjoittajalta saatujen selvitysten, vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastaminen. Vuosiraporteista tarkastetaan, että niissä on ilmoitettu kaikki luvassa tai muualla ilmoitettavaksi vaadittavat tiedot. Vuosiraportteja ja tarkkailutuloksia verrataan luvassa annettuihin raja-arvoihin, yleisiin raja- tai ohjearvoihin sekä aiempiin tarkkailutuloksiin. Tulosten perusteella ryhdytään tarvittaessa valvontatoimenpiteisiin.

Lupapäätöksiin kirjattujen tarkkailumääräysten valvonta on tärkeää tarkkailun suorittamisen ja toiminnan vaikutusten seuraamiseksi. Jos vuosiraportti on puutteellinen tai jos valvoja ei voi raportin tai lisäselvityksenkään perusteella vakuuttaa laitoksen toiminnan ympäristölupamukaisuudesta, on laitoksella tehtävä tarkastus.

3.5 Projektiluonteinen valvonta

Ympäristöluovallisten laitosten lisäksi kaupungin alueella on runsaasti laitoksia ja yrityksiä, joiden toiminta ei edellytä ympäristölupaa, mutta joiden toiminnasta saattaa aiheutua riskejä ympäristölle. Tällaisia voivat olla

muun muassa pienet eläintilat, teollisuuslaitokset tai autokorjaamot. Näiden yritysten valvonta voidaan toteuttaa projektiluontoisesti valitsemalla esimerkiksi tietty toimiala tai kohdealue (pohjavesialue, ranta-alue, teollisuusalue), jolle valvonta kohdistetaan toiminnan riskien tai muuttuvan lainsäädännön takia. Projektiluonteinen valvonta voi sisältää esimerkiksi valvontakyselyitä, selvityksiä ja tarkastuksia. Myös ympäristölupavelvollisia laitoksia voidaan tarkastaa projektiluontoisesti esimerkiksi silloin, kun lainsäädännössä annetaan uusia, tiettyä toimialaa koskevia määräyksiä tai tällaisten määräysten toimeenpano-aika lähestyy. Projektiluonteista valvontaa tehdään käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

3.6 Kehotus, hallintopakko ja tutkintapyyntö

Mikäli valvontatarkastuksella havaitaan toiminnassa epäkohtia, niiden korjaamiseksi annetaan määräaika. Jos toiminnanharjoittaja ei korjaa epäkohtia määräaikaan mennessä eikä ole esittänyt tälle perusteltua syytä, toiminnanharjoittajaa kehoitetaan saattamaan epäkohdat kuntoon. Mikäli kehotusta ei noudateta, ryhdytään toimiin hallintopakkomennettelyn vireille saattamiseksi. Hallintopakkomennettelyssä (välillinen hallintopakko) toiminnanharjoittajalle asetetaan määräys tai kieltä, jonka tehosteeksi asetetaan uhkasakko, teettämishukka tai toiminnan keskeyttämishukka. Ennen uhan asettamista toiminnanharjoittajaa kuullaan asiasta. Uhan asettamispäätöksen tekee ympäristönsuojeluviranomainen.

Välitöntä hallintopakkoa (toiminnan keskeyttäminen) käytetään, mikäli toiminnasta aiheutuu välitöntä terveyshaittaa tai merkittävää ja välitöntä ympäristön pilaantumista. Toiminnanharjoittajaa kuullaan mahdollisuuksien mukaan ennen toiminnan keskeyttämistä.

Lainvastaisen tilanteen havaitessaan valvontaviranomaisella on toimialaansa liittyvän lainsäädännön mukainen velvollisuus tutkintapyyntöä tekemiseen poliisille. Ilmoituksen esitutkintaa varten voi jättää tekemättä vain, mikäli tekoa on pidettävä olosuhteisiin nähden vähäisenä eikä yleisen edun katsota vaativan syytteen nostamista.

4. Valvonta ja valvottavat kohteet

Ympäristönsuojelulain mukainen valvonta koskee laitoksia ja yrityksiä, joiden toiminnan päästöt, jätteiden loppusijoitus tai jätteiden käsittely ja hyödyntäminen edellyttävät ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa, yleistä ilmoitusmenettelyä tai rekisteröintiä sekä kertaluonteista toimintaa koskevaa ilmoitusmenettelyä. Maa-aineslain ja maastoliikennelain osalta valvontasuunnitelma ja -ohjelma koskee edellä mainittujen lakien mukaisten lupien valvontaa. Jätelain osalta valvontasuunnitelmaan ja -ohjelmaan sisältyy jätelain 100 §:n mukaiset keräystoiminnot. Muu jätelain mukainen valvonta perustuu rekisteröitävien toimintojen ohella pääosin ilmoituksiin ja havaintoihin sekä vaarallisia jätteitä tuottavien toimintojen valvontaan. Lisäksi valvotaan ympäristönsuojelulain mukaisesti pohjavesialueille riskin aiheuttavia ei-luvanvaraisia laitoksia. Vesilain valvonta perustuu ilmoituksiin ja havaintoihin.

4.1 Ympäristöluvanvaraiset, ilmoituksenvaraiset ja rekisteröidyt laitokset

Suunnitelmallisen valvonnan kohteita on toimialueella vuonna 2023 yhteensä 82 kpl. Ympäristölupavelvollisia laitoksia tai toimintoja näistä on 61 kpl, rekisteröityjä laitoksia 19 kpl ja ilmoituksenvaraisia 2 kpl (taulukko 1).

Ympäristönsuojelulakiin lisättiin uusi ilmoitusmenettely (10 a luku), joka tuli voimaan 1.2.2019. Ilmoituksenvaraisiksi siirtyi mm. eläinsuojia, sahoja, nestemäisten kemikaalien varastoja ja varikkoja. Toimintoja

koskevat jo voimassa olevat ympäristölupapäätökset jäivät lakimuutoksessa voimaan. Kyseisten laitosten osalta ilmoitusmenettelyyn siirrytään vasta, jos lupaa on tarpeen muuttaa toiminnan olennaisen muutoksen perusteella.

Rekisteröityä ja ilmoituksenvaraista toimintaa valvottaessa käytetään hyväksi toimialakohtaisia asetuksia.

Taulukko 1 Ylöjärven ympäristöluvanvaraiset, rekisteröitävät ja ilmoituksen varaiset laitokset toimialoittain sekä toimialakohtainen valvontaluokka (tilanne 1/2024)

Valvontakohteet		
Toimiala	kpl	Valvontaluokka (VL)
Ympäristöluvanvaraiset laitokset		
Metalliteollisuus	2	3
Energian tuotanto	2	3
Kemianteollisuus	1	2
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	4	3
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	21	2
Mineraalituotteiden valmistus	1	4
Eläinsuojat tai kalankasvatus	8	4
Liikenne	1	3
Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely sekä jätevesien käsittely	16	2
Muu toiminta	5	3
Yhteensä	61	
Rekisteröitävät laitokset		
Energian tuotanto	1	4
Asfalttiasemat	3	3
Nestemäisen polttoaineen jakeluasema	14	4
Betoniasemat	1	4
Yhteensä	19	
Ilmoituksenvaraiset laitokset		
Eläinsuojat	2	4
Yhteensä	2	

Lisäksi Ylöjärvellä on yhdeksän valtion (Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto) myöntämää ympäristölupaa. Valtion ympäristölupien osalta valvonta kuuluu Pirkanmaan ELY-keskukselle. Lisäksi alueella on kolme suljettua kaatopaikkaa, joiden jälkivalvontaa hoitaa myös Pirkanmaan ELY-keskus.

4.2 Valvontaluokat ja riskinarviointi

Valvottavien kohteiden tarkastustiheys on määritelty toimiala- ja laitostenkohtaisesti ympäristöriskin arvioinnin perusteella. Tarkastustiheyttä määriteltäessä on otettu huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset ja -riskit, päästöt, tarkkailutiedot, sijaintipaikka, aiemmat valvontatiedot sekä toiminnasta saapuneet valitukset. Valvontaa kohdennetaan enemmän niihin laitoksiin, joiden ympäristövaikutukset ja arvioidut riskit ovat

suurimmat. Kokonaisvaltaisessa riskinarvioinnissa sekä toimialakohtaiset että laitospohjaiset riskit tunnistetaan, analysoidaan ja niiden suuruus arvioidaan ottamalla huomioon kunkin tapahtuman todennäköisyys ja vaikutukset.

Toimialakohtaisessa riskinarvioinnissa tunnistetaan erilaisista toiminnoista aiheutuvat ympäristöriskit. Arvioinnissa huomioituja toiminnasta mahdollisesti aiheutuvia riskejä ovat

- päästöt ilmaan sisältäen pölyn ja hajun, määrä ja laatu
- melupäästöt ja värinä
- viemäriin johdettavat jätevedet, määrä ja laatu
- vesistöön johdettavat jätevedet, määrä ja laatu
- muodostuvat jätteet, määrä ja laatu
- päästöt maaperään ja pohjaveteen
- roskaantuminen ja epäsiisteys
- vaarallisten aineiden määrä
- onnettomuuksien ja häiriöpäästöjen riski.

Toimialakohtaisesti arvioitiin riskin olemassaolo ja pisteytettiin sen merkittävyys. Saadun riskipisteytyksen pohjalta toimialat sijoittuvat neljään eri valvontaluokkaan (VL). Valvontaluokituksen mukainen tarkastustiheys on joko vuosittain (VL1), kerran kahdessa vuodessa (VL2), kerran kolmessa vuodessa (VL3) tai kerran viidessä vuodessa (VL4). Toimialakohtaiset valvontaluokat on esitetty taulukossa 1. Toimialakohtaiset ympäristöriskien arviointi ja valvontaluokka ilmoitetaan valvontasuunnitelmassa, joka on julkinen asiakirja.

Toisessa vaiheessa tunnistetaan kunkin laitoksen yksilölliset riskit. Arvioinnissa huomioidaan laitoksen sijaintiriski (esim. vaikutukset pinta- ja pohjaveteen, häiriintyvät kohteet), toimintaan liittyvä riski (mm. toiminnan luonne ja laajuus, tilat ja laitteet, tuotantoon ja valmistukseen ja tuotteeseen liittyvät tekijät, kuljetukset ja varastointi) sekä valvontahistoria (tarkkailu, lupaehtojen noudattaminen, aiemmin havaitut puutteet). Lisäksi voidaan huomioida ympäristöasioiden hallintajärjestelmät sekä muiden viranomaisten suorittama valvonta.

Laitospohjaisesti arvioidaan tunnistettujen riskien merkittävyys. Laitospohjaisen arvioinnin perusteella muodostuu kunkin laitoksen lopullinen valvontaluokka, joka voi poiketa toimialakohtaisesta luokituksista. Laitospohjaiset riskit arvioidaan tarvittaessa määräaikaistarkastuksella uudelleen. Riskinarvioinnin perusteella määritellään laitospohjainen tarkastustiheys ja muut valvontatoimet. Ympäristölle suuremman riskin aiheuttavaa toimintaa valvotaan tiheämmin. Laitospohjainen lopullinen valvontaluokka on määritelty valvontaohjelmassa, joka ei ole julkinen asiakirja.

4.3 Valvontaohjelman laatiminen

Valvontaohjelma muodostuu laitosluettelosta, joka sisältää laitospohjaisen, riskinarviointiin perustuvan suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä. Valvontaohjelma tehdään vuosittain ja se pidetään jatkuvasti ajan tasalla mm. päivittämällä uudet ja poistuvat toiminnot sekä huomioimalla edellisenä vuonna toteutuneet tarkastukset. Ohjelman mukainen valvonta on maksullista.

4.4 Muu ympäristönsuojelulain valvonta

Kertaluonteisen ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonta

Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta tai tapahtumasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 118 § mukainen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitukset koskevat mm. tilapäistä murskausta, louhintaa, rakentamista tai erilaisia ulkoilmatapahtumia. Kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä on rajattu ilmoitusvelvollisuutta esimerkiksi äänentoistolaitteiden tai louhinnan osalta. Näin on saatu kevennettyä hallinnollisia menettelyjä tapauksissa, joissa aiheutuva haitta on selvästi vähäinen. Meluilmoituksissa on usein kyse lyhytaikaisesta toiminnasta ja valvontaviranomaisten mahdollisuudet puuttua päätöksen vastaiseen tilanteeseen ovat rajallisia. Valvontaa suoritetaan pääsääntöisesti tarkkailutulosten tarkastamisen avulla sekä saapuneiden haittailmoitusten tai yhteydenottojen pohjalta. Tarvittaessa tehdään tarkastus. Tarkastukset keskitetään toimintoihin, joiden päästöistä arvioidaan aiheutuvan haittaa.

Koeluonteisen lyhytaikaisen toiminnan (YSL 119 §) tarkoituksena on esim. kokeilla raaka- tai polttoainetta, puhdistuslaitetta tai jätteenkäsittelymenetelmää. Koetoimintailmoituksia tulee käsittelemään harvoin. Koeluonteinen toiminta tarkastetaan tarvittaessa ilmoitusta käsiteltäessä sekä toiminnan aikana. Valvontaa suoritetaan myös tarkkailutulosten tarkastamisen avulla sekä saapuneiden haittailmoitusten tai yhteydenottojen pohjalta.

Onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä tai rakennelman tai laitteen purkamisen poikkeuksellisesta tilanteesta, josta aiheutuu tai uhkaa aiheutua päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai aiheutuu erityisiä toimia jätehuollossa, on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (YSL 120 §). Poikkeuksellisissa tilanteissa suoritetaan pääsääntöisesti aina tarkastus tilanteen selvittämiseksi ennen ilmoituksesta tehtävää päätöstä. Päätöstä ja siinä annettuja määräyksiä valvotaan ja jälkitarkastuksia tehdään tarpeen mukaan. Poikkeukselliset tilanteet ovat hyvin harvinaisia.

Talousjätevesien käsittelyjärjestelmien valvonta

Ympäristönsuojelulain 155 §:n mukaan jätevedet tulee käsitellä niin, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pohjavesialueilla ja alle 100 metrin etäisyydellä vesistöistä sijaitsevien rakennusten jätevesijärjestelmien tuli täyttää ympäristönsuojelulaissa, hajajätevesiasetuksessa ja ympäristönsuojelumääräyksissä jäteveden käsittelylle asetetut vaatimukset 31.10.2019. Uusilta järjestelmiltä tätä on vaadittu jo vuodesta 2004 alkaen. Muilla alueilla sijaitsevat jätevesien käsittelyjärjestelmät on kunnostettava puhdistusvaatimusten mukaisiksi rakennusluvan vaativan remontin yhteydessä. Ympäristönsuojelu antaa kiinteistökohtaista neuvontaa jätevesien käsittelyyn säännöllisesti ja tarvittaessa lausuu rakennuslupahankkeisiin liittyen.

Jätevesijärjestelmien valvontaa toteutetaan poikkeamishakemusten valvonnan sekä yleisöilmoitusten pohjalta. Resurssien salliessa valvontaa tullaan suorittamaan projektiluontoisesti alue kerrallaan. Projektiluontoinen valvonta kohdistetaan aluksi herkimmille alueille.

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ns. nitraattiasetuksen (VNa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta) valvontaa. Asetuksen perusteella toiminnanharjoittajat tekevät ympäristönsuojeluviranomaiselle ilmoituksia lannan varastoinnista aumassa tai lannan levittämisestä

eritystilanteissa. Lisäksi valvontaan kuuluu mm. lantaloiden asianmukaisuus ja varastointilavuuden riittävyys sekä lannan levitysaikojen noudattaminen. Lisäksi pienten, ei-luvanvaraisten eläinsuojien lannanvarastoinnista, hulevesistä tai muista ympäristöasioista tulleiden valituksien perusteella tehdään tarvittaessa tarkastuksia. Ympäristönsuojeluviranomainen voi myös tarvittaessa antaa rakennusvalvonnalle lausuntoja eläinsuojien rakennuslupahankkeisiin liittyen.

Eräiden orgaanisia liuottimia käyttävien toimintojen ja laitosten valvonta

Eräiden ilmaan johdettavien päästöjen rajoittamista koskevaa asetusta (64/2015), teollisuuden VOC-asetus, sovelletaan tiettyihin orgaanisia liuottimia käyttäviin toimintoihin, joiden toiminta merkitään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Toiminnot voivat olla myös ympäristöluvanvaraisia. Asetuksen mukaisia valvontakohteita ei tällä hetkellä ole tiedossa ympäristötoimen toimialueella.

Otsonikerrosta heikentävien aineiden käytön valvonta

EY:n asetus otsonikerrosta heikentävistä aineista (1005/2009) edellyttää, että kylmälaitteissa käytetään vaarattomia ja luonnonmukaisia kylmäaineita. Valtioneuvoston asetus fluorattuja kasvihuonekaasuja tai otsonikerrosta heikentäviä aineita sisältävien laitteiden käsittelijän pätevyysvaatimuksista (766/2016), koskee kyseisiä aineita sisältäviä laitteita asentavia, huoltavia ja kunnossapitäviä henkilöitä ja toiminnanharjoittajia. Asetuksen mukaisia kylmäaineita käytetään mm. erilaisissa teollisuuslaitoksissa, kuten elintarviketeollisuuden kylmävarastoissa, sekä autohuoltoliikkeissä. Suomen ympäristökeskus on laatinut valvontaohjeen otsonikerrosta heikentäviä aineita ja eräitä fluorattuja kasvihuonekaasuja sisältävien laitteiden huollosta valvoville viranomaisille.

Yleisvalvonta kuuluu ELY-keskuksille ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille. Ympäristönsuojelu tekee valvontaa pääsääntöisesti muun valvonnan yhteydessä.

Ympäristönsuojelumääräysten valvonta

Ylöjärven kaupungin ympäristönsuojelumääräykset on päivitetty Ylöjärven kaupunginvaltuuston päätöksellä 12.9.2022 § 81. Määräyksillä ehkäistään ympäristön pilaantumista sekä vähennetään pilaantumisesta aiheutuvia haittoja paikalliset olosuhteet huomioiden. Ympäristönsuojelumääräysten valvontaa tehdään pääsääntöisesti yleisöilmoitusten pohjalta. Ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee hakemukset ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamiseksi ja joissain tapauksissa niihin liittyy valvontatoimia tai tarkastuskäyntejä. Ympäristönsuojelumääräyksiin liittyviä ohjaus- ja neuvontatehtäviä on säännöllisesti.

4.5 Maa-aineslain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Mikäli maa-aineslain mukainen ottamistoiminta edellyttää sekä maa-aineslain että ympäristönsuojelulain mukaista lupaa, toimintaa koskevat hakemukset käsitellään yhdessä ja ratkaistaan samalla päätöksellä (yhteislupa). Ylöjärvellä on maa-aineslain mukaisia lupia voimassa 35 kpl (tilanne 12/2023). Lisäksi valvonnassa on muutamia jo päättyneitä lupia, joiden jälkihoitoivelvotteita valvotaan edelleen. Osa luvista on maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisia yhteislupia. Näiden lupien osalta ympäristöluvan osuus on lisäksi listattu taulukossa 1.

Maa-ainesten ottotoimintaa ja yhteislupia valvotaan säännöllisesti. Maa-aineslupakohteet, joissa on ollut toimintaa kyseisen vuoden aikana, tarkastetaan kerran vuodessa. Alue voidaan tarkastaa useampiakin kertoja

vuodessa, mikäli ottotoiminnan laatu ja laajuus sitä vaativat. Osassa kalliokiviaineksen ottoalueita on lisäksi voimassa erilliset maa-aineksen ottoluvat ja ympäristöluvut louhinnalle ja/tai murskaukselle. Näillä alueilla ympäristöluvan valvontaa toteutetaan ympäristönsuojelulain valvontaohjelman mukaisesti.

Luvitetun toiminnan lisäksi valvontaan kuuluvat kotitarveottoalueet. Niiden valvonta perustuu pääasiassa projektiluontoiseen valvontaan tai yleisöilmoitusten pohjalta tehtävään valvontaan.

4.6 Jätelain valvonta

Jätelain yleinen valvonta kohdistuu pääasiassa roskaantumisen valvontaan ja jätehuoltomääräysten valvontaan. Jätelain säännöllisen valvonnan kohteet sisältävät jätelain 100 §:n mukaisesti rekisteröidyt jätteen kerääjät sekä kansainvälisten jätteensiirtojen kohteet.

Jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavan toimijan on tehtävä ilmoitus keräystoiminnasta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen perusteella ympäristönsuojeluviranomainen merkitsee toiminnan jätehuoltorekisteriin. Ammattimaisella toiminnalla tarkoitetaan esimerkiksi tuottajayhteisön tai jätehuollon palveluyritysten järjestämiä jätteen vastaanottoaikoja. Tarvittaessa ilmoituksen käsittelyn yhteydessä voidaan tehdä tarkastus. Ylöjärven ympäristönsuojelu on tehnyt jätehuoltorekisteriin merkintöjä neljä, joihin sisältyy valvottavia keräyspisteitä useampi kymmenen.

Jätehuollon valvontasuunnitelma päivitetään osana valvontaohjelmaa ja siinä määritetään vuoden aikana tarkastettavien keräystoimintojen lukumäärä. Tarkastuksella keskitytään keräyspisteen siisteyden valvontaan, tietojen ajantasaisuuteen tarkistamiseen ja pisteellä olevan ohjeistuksen riittävyyteen. Tarkastustiheyteen vaikuttavat toiminnan laajuus, kerättävät jättejakeet ja toiminnasta aiheutuva pilaantumisen vaara. Keräyspisteet tarkastetaan vähintään kerran viidessä vuodessa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätteiden kansainvälisiä siirtoja niiltä osin kuin ne kuuluvat ympäristönsuojelulain mukaisiin valvontakohteisiin. Kansainvälisiä jätteen siirtoja sisältävien toimintojen valvontaa varten on laadittava riskinarviointiin perustuva suunnitelma. Kansainvälisiä siirtoja harjoittavia toimijoita ei ole kaupungin ympäristöluvanvaraisissa toimijoissa ja valvontaan kuuluvissa jätteen käsittelijöissä.

Roskaantumisen ja jätehuoltomääräysten valvontaa tehdään pääsääntöisesti haittailmoitusten tai muilta viranomaisilta tulleiden tietojen pohjalta. Roskaantumisen ja jätehuoltomääräysten valvonnassa tarkastus on usein tarpeen tilanteen selvittämiseksi. Tarkastuksen perusteella annetaan tarpeelliset kehotukset, joiden noudattaminen tarkastetaan tarvittaessa uusintatarkastuksella. Järjestettyyn jätehuoltoon liittyvien valvontaa tehdään jätehuoltoviranomaiselta saatujen tietojen pohjalta. Liittymättömiä kiinteistöjä kehoitetaan liittymään järjestettyyn jätehuoltoon, ja jos kehotusta ei noudateta, voi ympäristönsuojeluviranomainen määrätä kiinteistön liittymään hallintopakkomenettelyllä. Jätehuoltoviranomainen on uudistamassa jätehuoltomääräyksiä mm. kiinteistöjen järjestettyyn jätehuoltoon liittämisen osalta vuoden 2024 aikana. Uudistus keventäisi hallinnollista menettelyä liittymättömien kiinteistöjen osalta ja vähentäisi hallintopakkotoimien tarvetta.

Otantana valvotaan toimintoja, joissa muodostuu vaarallisia jätteitä. Tiedot toiminnoista, joissa muodostuu vaarallisia jätteitä, ovat puutteelliset ja niitä tarkennetaan käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

4.7 Vesilain valvonta

Vesilain valvontaviranomaisina toimivat ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen eriteltyyn toimivaltaan kuuluu vesien johtamista koskevia päätösjakia sekä ojitussakioihin liittyvien erimielisyyksien ratkaiseminen ei-luvanvaraisen toiminnan ja ojitustoimitusten ulkopuolelle jäävien tapauksien osalta.

4.8 Vesihuoltolain valvonta

Vesihuoltolain valvontaviranomaisina toimivat ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta myöntää vapautuksen vesijohto- tai jätevesiviemäriverkostoon sekä hulevesiviemäriin liittymisestä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myös valvoo vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella kyseisiin verkostoihin kuuluvien kiinteistöjen liittymisvelvollisuutta. Valvontaa tehdään yhteistyössä vesihuoltolaitosten kanssa. Valvonnan ensisijaiset keinot ovat neuvonta ja kehottaminen. Tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa määräyksen kiinteistön liittymiseksi vesihuoltolaitoksen verkostoon vahvistetulla toiminta-alueella.

4.9 Maastoliikennelain valvonta

Maastoliikennelain mukaiseen valvontaan kuuluu mm. moottoriajoneuvokilpailuihin ja -harjoituksiin myönnettyjen lupien valvonta sekä moottorikelkkareittisuunnitelmien hyväksyminen ja niiden valvonta. Ylöjärvellä on neljä maastoliikennelain (1710/1995) mukaan myönnettyä lupaa maastoajolle sekä yksi lupa jääradalle. Maastoliikennelain mukaisia lupia tarkastetaan kerran viidessä vuodessa. Muilta osin tarkastus tehdään luvan myöntämisen jälkeen ennen toiminnan alkamista sen jälkeen, kun reitti on merkitty maastoon sekä lupaa uusittaessa tai muutettaessa. Muuta valvontaa tehdään tarpeen mukaan ja ilmoitusten perusteella.

Ympäristönsuojelu saa lisäksi ajoittain ilmoituksia luvattomasta maastoajosta. Ilmoitusten valvonta on haasteellista, koska toimijoita ei yleensä saada selville. Luvattomasta maastoajosta tehdään tarvittaessa tutkintapyyntö poliisille, joka valvoo moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämistä maastossa.

4.10 Merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisen huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluu myös kunnan hyväksymien satamaa koskevien jätehuoltomääräysten valvonta. Jätehuoltosuunnitelmat tulee tarkastaa vähintään viiden vuoden välein tai jos sataman toiminnassa tai jätehuollossa tapahtuu muutoksia. Ylöjärven kaupungin alueella on yksi merenkulun ympäristönsuojelulain mukainen valvontakohde.

5. Valvonnan järjestäminen

5.1 Henkilöstöresurssit

Ylöjärven kaupungin ympäristönsuojelussa työskentelee ympäristösuunnittelija, ympäristötarkastaja ja ympäristöpäällikkö. Kaupungin ympäristönsuojelutehtävien hoitamiseen on käytettävissä 3 henkilötyövuotta. Lisäksi johtava rakennustarkastaja toimii ympäristönsuojelun asioiden osalta ympäristölautakunnassa esittelijänä.

Tässä suunnitelmassa esitetyt valvontatehtävät muodostavat vain osan ympäristönsuojelun lakisääteisistä tehtävistä. Käytettävissä olevista voimavaroista on mahdollista irrottaa vain osa nimenomaan suunnitelmallista valvontaa varten. Valvonnan lisäksi henkilöstö hoitaa ympäristö- ja maa-aineslupien valmistelun, ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoituksiin ja rekisteröinteihin liittyvän käsittelyn sekä jätelain mukaiset rekisteröinnit. Lisäksi ympäristönsuojelun tehtäviä ovat yleisöilmoitusten käsittely, neuvonta, muu kuin suunnitelmallinen valvonta, toiminnan kehittäminen ja seuranta. Viranhaltijat tekevät ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväkenttään kuuluvien tehtävien lisäksi myös poikkihallinnollisia ja kaupungin yleiseen ympäristönsuojelun edistämiseen liittyviä tehtäviä.

Vireille tulevien lupahakemusten ja ilmoitusten käsittely, ohjaus ja neuvonta, yleisöilmoitusten perusteella vireille tulevat valvonta-asiat sekä muut tehtävät vievät suurimman osan työajasta. Ympäristöministeriön valvontaohjeen mukaan valvontaan käytettävissä olevasta työajasta tulisi varata määräaikaistarkastuksiin noin 25–30 %. Muu aika tulisi jättää raporttien tarkastuksiin, tarvittaviin ylimääräisiin tarkastuksiin, lausuntoihin, neuvontaan sekä muihin valvontatehtäviin.

Ympäristönsuojelun henkilöstömäärä ei riitä nykyisessä tilanteessa kaikkien ympäristönsuojelun vastuulla olevien lakisääteisten tehtävien hoitamiseen viivytyksettä. Ympäristönsuojelun tehtävien lakisääteisyys vuoksi ei ole mahdollista jättää mitään tehtäväaluetta kokonaan hoitamatta. Tehtävien priorisointi koskee lähinnä käsittelyjärjestyksen määrittämistä, jolloin käsittelyaika pitkittyy osassa asioista. Suunnitelmallisten tarkastusten määrässä on myös huomioitava, että tarkastuksista syntyy usein resursseja vaativaa jälkivalvontaa. Viihtyvyyshaittoja koskevia valvonta-asioita käsitellään pääasiassa vain haitankärsijän kirjallisesta vireillepanosta.

5.2 Delegoinnit

Valvontatehtävien tehokas järjestäminen edellyttää ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallan osittaista delegointia viranhaltijoille. Tällöin esimerkiksi välitöntä reagointia edellyttävissä valvontatoimenpiteissä viranhaltija pystyy antamaan määräyksiä tai keskeyttämään toiminnan välittömästi. Delegointi myös keventää hallinnollista työtä ja lyhentää hakemusten käsittelyaikoja. Hallintopakkoasiat sekä ympäristö- ja maa-aineslupa-asiat ovat aina ympäristölautakunnan päätettäviä.

5.3 Viranomaisten välinen yhteistyö

Viranomaiset, joiden kanssa tehdään yhteistyötä ympäristönsuojelun valvonnassa sekä yhteistyömuodot pääpiirteissään on kuvattu alla. Lisäksi tehdään yhteistyötä naapurikuntien ja erityisesti Tampereen kaupunkiseudun muiden kuntien kanssa esimerkiksi kuntarajat ylittävien lupa- ja muiden asioiden hoidossa. Yhteistyössä myös linjataan erilaisia käytäntöjä. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä myös muiden viranomais- ja muiden tahojen kanssa.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valvontayhteistyötä tehdään osallistumalla mahdollisuuksien mukaan ELY-keskuksen Ylöjärvellä valvomien laitosten tarkastuskäynneille. Valvontayhteistyötä tehdään myös pilaantuneiden maiden puhdistamisasioissa ja onnettomuustilanteissa sekä vesilain mukaisissa asioissa. ELY-keskukselta pyydetään lausuntoja ympäristölupa- ja maa-aineslupahakemuksiin. Erityisosaamista vaativissa tapauksissa ELY-keskukselta voidaan pyytää asiantuntija-apua.

Ympäristöterveys Pirteva

Ylöjärvellä terveydensuojeluviranomaisena toimii Pirkkalan ympäristöterveys Pirteva.

Terveydensuojeluviranomaisen kanssa tehdään yhteistarkastuksia kohteisiin, joista saattaa aiheutua terveyshaittaa. Tarkastukset liittyvät tavallisesti meluun, ilmapäästöihin, haittaeläimiin sekä kiinteistön vesihuollon järjestämiseen. Tarvittaessa yhteistyötä voidaan tehdä myös eläinsuojiiin liittyen. Ympäristöterveys Pirtevalta pyydetään lausuntoa muun muassa ympäristölupahakemuksiin ja vesihuoltolain mukaisiin vapautushakemuksiin.

Rakennusvalvonta

Luvanvaraiseen, ilmoituksenvaraiseen tai rekisteröitävään toimintaan liittyviin rakennuslupahakemuksiin annetaan pyydetessä ympäristönsuojelun kommentit tai lausunto. Lupavaiheen yhteistyöllä voidaan varmistaa ympäristönsuojeluvaatimusten huomioiminen jo rakennuslupavaiheessa ja se, että tarvittavat luvat on haettu. Lisäksi tarvittaessa annetaan lausunnot kiinteistöjen jätevesijärjestelmien tai eläinsuojien rakentamista koskeviin hakemuksiin sekä suurempiin rakennusten purkamista koskeviin hakemuksiin.

Kiinteistöjen hulevesiasioihin ja rakennetun ympäristön siisteyteen liittyvien tapausten osalta keskustellaan tapauskohtaisesti vastuunjaosta. Tarvittaessa tehdään yhteistarkastuksia.

Kaavoitus

Kaavoituksen kanssa tehdään yhteistyötä esimerkiksi kaavahankkeiden kanssa. Ympäristönsuojelu antaa tarvittaessa lausuntoja kaavahankkeista ja maisematyöluvista. Kaavoitukselta voidaan pyytää tarvittaessa myös lausuntoja esimerkiksi ympäristö- tai maa-aineslupien käsittelyn yhteydessä.

Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikan kanssa tehdään yhteistyötä muun muassa yleisiin alueisiin ja niiden siisteyteen sekä hulevesiin liittyvissä asioissa. Yhteistyötä tehdään myös pilaantuneiden maa-ainesten ja maankaatopaikkojen osalta.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Aluehallintoviraston kanssa tehdään yhteistyötä ympäristölupa-asioissa ja vesilain mukaisissa asioissa. Aluehallintovirastolle annetaan lausuntoja Ylöjärveä koskevissa tai Ylöjärven alueelle sijoittuvissa ympäristölupahakemuksissa ja ympäristövaikutusten arvioinneissa.

Alueellinen jätehuoltolautakunta

Jätehuoltoviranomaisena toimii alueellinen jätehuoltolautakunta, joka on 17 kunnan yhteinen toimielin. Jätehuoltoviranomainen vastaa muun muassa jätehuoltomääräysten laatimisesta ja tekee päätökset hakemuksista, jotka koskevat jätehuoltomääräyksistä poikkeamista, jätevesilietteiden omatoimista käsittelyä ja jätemaksun kohtuullistamista. Jätelain ja jätehuoltomääräysten noudattamisen valvonta-asiat kuuluvat kuitenkin ympäristönsuojeluviranomaisille. Yhteistyötä tehdään muun muassa kunnan järjestämän jätehuollon keräys- ja kuljetusjärjestelmään liittymisen osalta. Lisäksi yhteistyötä on lieteckeräily- ja -käsittelyn valvontaan, jätehuoltomääräysten valvontaan ja yleiseen jätehuollon kehittämiseen liittyen.

Pirkanmaan pelastuslaitos

Onnettomuuksissa, joista voi koitua ympäristön pilaantumisvaara, pelastuslaitos ottaa yhteyttä ympäristönsuojeluun. Onnettomuustilanteissa harkitaan tapauskohtaisesti tarvittavat valvonta- ja jälkiseurantatoimenpiteet.

Tarvittaessa pelastuslaitokselta pyydetään lausuntoa ympäristölupahakemuksiin tai valvonnassa esille tulleisiin puutteisiin kohteissa, joissa varastoidaan kemikaaleja. Valvontakohteisiin tehdään tarvittaessa yhteistarkastuksia.

Poliisi

Yhteistyötä poliisin kanssa tehdään lähinnä ympäristörikoksiin liittyen. Valvontaviranomaisen tulee tehdä tilanteen niin vaatiessa tutkintapyyntö poliisille ja toimia myös tarvittaessa todistajana rikosprosessin eri vaiheissa. Poliisilta voidaan pyytää myös virka-apua esimerkiksi hankaliin tarkastustilanteisiin liittyen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Valvontayhteistyötä tehdään osallistumalla mahdollisuuksien mukaan Tukesin valvomien laitosten tarkastuskäynneille. Mikäli ympäristönsuojelun omalla tarkastuksella todetaan Tukesin kemikaalilainsäädännön valvonnan piiriin sisältyviä puutteita tuotteissa, ilmoitetaan niistä Tukesille.

Ylöjärven Vesi Oy

Ylöjärven Veden kanssa tehdään yhteistyötä esimerkiksi pohjaveden suojelun ja seurannan osalta sekä vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen tarkastelussa.

5.4 Tietojärjestelmät

Ympäristönsuojelussa käytetään valvontatyökaluna Facta- asianhallintajärjestelmää. Sovellukseen kirjataan valvottavien kohteiden perustiedot ja kohteeseen liittyvät valvontatapahtumat, kuten tarkastukset ja neuvottelut sekä saapuneet ilmoitukset tai valitukset. Lisäksi ohjelmaan lisätään tarkastusmuistiot ja muut kohteeseen liittyvät dokumentit, kuten vuosiraportit. Hakemusten vastaanottamisessa ja käsittelyssä on käytössä pääasiassa Lupapiste.fi -sähköinen asiointipalvelu. Palvelun kautta jätettävien hakemusten valikoimaa laajennetaan jatkuvasti palveluntarjoajan puolesta. Päätökset lupa- ja ilmoitusasioista tehdään Ylöjärven kaupungin Dynasty -asianhallintajärjestelmässä.

Lisäksi on käytössä valtionhallinnon ympäristönsuojelun tietojärjestelmän valvontaosa (YLVA) ja maa-ainesten osalta NOTTO- tietojärjestelmä. YLVA:an merkitään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot, kuten lupapäätökset ja rekisteröintitiedot. Maa-ainesten ottamisen ja vaikutusten seuraamiseksi perustettuun NOTTO-tietojärjestelmään lisätään tiedot maa-ainestiluvista ja toiminnanharjoittajat raportoivat järjestelmään vuosittain tiedot mm. ottomäärästä ja pohjavesitarkailusta.

5.5 Valvonnan maksullisuus

Valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, rekisteröitävän sekä ilmoituksenvaraisen toiminnan määräaikaistarkastuksista peritään maksu Ylöjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti. Samoin maksu peritään tarkastuksista, jotka ovat tarpeen ympäristönsuojelulain 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan

keskeyttämisen valvomiseksi. Maksullisuuden piiriin kuuluu myös mm. Jätelain 124§ mukaisten toimintojen valvonta ja YSL 156 d §:n mukainen talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeaminen.

Mikroyrityksiltä perittävissä maksuissa huomioidaan toiminnan laajuus ja luonne, samoin kuin jos toiminnanharjoittajan asemassa on sellainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa. Muista kuin taksassa mainittujen toimintojen mukaisista tarkastuksista ei peritä maksua. Maksuttomaan valvontaan lukeutuu suurin osa ympäristönsuojeluviranomaiselle tulevista yhteydenotoista ja ilmoituksista.

Maksujen suuruus ja perusteet määrätään Ylöjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa ja maa-ainestaksassa.

